

Clubhuisrenovatie voor dummmies



Zo was het nog in april 2015 en zo is het half mei.

Op het moment van dit verslag is het half mei. Achter het clubhuis zien we nog de oude werkplaats met een dekzeil over het dak omdat het dak, dat gedeeltelijk uit glas bestaat, gebroken glas, zo lek is als een mandje. Ruud, die onlangs de werkplaats heeft overgenomen van Theo, wil heel graag verkassen naar de plek waar nu nog de winkel huist.



Het oude gebouw is dringend aan reparatie toe. De vloer is verzakt en heeft daardoor scheuren in de muren veroorzaakt, er zijn lekkages bij de ramen, de houten wand steunt op zeker moment plaatselijk enkel nog op het glas van de ruiten, de deur is daardoor gaan klemmen, want het kozijn zakte scheef, de vloer en de balken waren er al eerder uit gesloopt omdat er houtworm en rot in zat, de buitenkant zou dringend moeten worden geschilderd enzovoorts. Merkwaardig genoeg is het dak nog redelijk goed. Alleen de planken aan de zijkant van het dak vertonen rotte plekken. Het is eigenlijk een wonder dat het alle stormen van de laatste jaren heeft doorstaan. Ook het mededelingenbord moet een opknappbeurt hebben. Kortom renoveren!



Het eerste wat er dan gebeurt is het wegslopen van de binnenbetimmering, het toilet, de keuken en het maken van een houten steunconstructie voor het dak. In het glas van de foto linksboven is die steunconstructie al te zien.

Op de twee foto's rechts is die steunende installatie te zien. Waarom en waarom zo? Wel, het dak moet gehandhaafd blijven, maar de houten delen van de binnen- en de buitenwanden zullen geheel weg gesloopt worden, inclusief de staanders van de spanten. En een dak blijft niet uit zichzelf in de lucht hangen. Stel dat er een stevige wind opsteekt, ook dan moet het dak niet wegwaaien. Het ding moet op zijn plek blijven, zelfs niet een beetje verschoven zijn. Om die zijdelingse verplaatsingen tegen te gaan maak je driehoeken (of kruisen) in de constructie. In drie richtingen, lengte, breedte en hoogte.



De balken van de stutten steken zelfs door de wand heen. Zie de foto's hierboven.



Links de bouwmeester van het geheel, aannemer Eric Korthof. Rechts zijn fiets. Aan de zijkant kunnen metalen dragers geplaatst worden. Daarmee vervoert hij bijvoorbeeld latten of balken.



Zijn koffiezetapparaat, onmisbaar ...

maar ook allerlei andere spullen, schroeven, breekijzer, een accuboer, handschoenen, touw ...



... of een kraan. Want je wilt wel eens koffie, je handen wassen, de vloer schoon spuiten en je hebt water nodig om een beetje specie aan te kunnen maken of verf van je handen te krijgen (als het tenminste verf op waterbasis is). Het is buitengewoon handig als je niet steeds om hoeft te lopen naar de buitenkraan. Nog handiger zou zijn als je er een emmer onder zet Eric.

Eerst maakt de aannemer, uitvoerder, betontimmerman, metselaar enzovoorts, een betonnen rand langs de wanden waarop later de staanders voor de spanten komen te rusten. Nou is beton een steenachtig materiaal dat heel erg goed druk kan weerstaan. Probeer er maar eens met een boor een gat in te duwen. Daarom zijn er apparaten uitgevonden als een boorhamer die heel hard slaat en zich zo een weg baant en een diamantzaag die al slijpend door het materiaal weet te komen. Diamant is namelijk nog veel harder dan beton, zelfs het hardste materiaal op aarde. Maar waar beton en andere steensoorten niet zo goed in zijn is het opvangen van trekkrachten. Bijvoorbeeld als ze ontstaan bij doorbuigen. Daardoor breken tegels. Metaal kan zo iets veel beter hebben. Dus daarvoor dient de wapening in beton. Bovendien hecht beton goed op ijzer, want dat is ook nog van belang.

Op de linker foto staat de plank van de bekisting nog los, maar de wapening zit er al wel in. Op de rechter foto wordt denkwerk verricht.



Het beeld hierboven toont de plek waar het betonstaal wordt gebogen. Op de grond ligt een houten mal waarin hoeken van 90 graden gebogen kunnen worden. De roestsporen geven nog aan waar het staal heeft gelegen. Het roesten stopt nadat het staal door beton is omgeven. Boven op de balk ziet u een metalen plaatje met twee pinnen er op. Daar kunnen staven worden gebogen met nog andere hoeken als dat nodig mocht zijn. Op grotere werken zijn er betonvlechters maar hier doet Eric het allemaal zelf. In de bekisting moet de wapening op een vaste afstand van de bekisting worden gehouden om helemaal omhuld te kunnen worden door betonmortel. Dit gebeurt meestal met kleine blokjes steen en vormt zo wat de dekking wordt genoemd. Vocht dringt slechts tot een bepaalde diepte door in de beton. Als de dekking te dun is, kan het water doordringen tot de wapening en gaat het roesten verder. Dat is zo'n krachtig gebeuren dat het beton kapot gaat: er ontstaat zogenaamde betonrot. De roestvorming duwt het beton uit elkaar en daar kan steen dus niet goed tegen.

De foto linksboven laat zien dat de bekisting is vastgezet. Door het balkje aan de bovenkant steekt een bout. Dat is een anker. Aan dat anker, dat dus later muurvast zit in de beton, wordt de staande balk gemonteerd die de spanten moet ondersteunen. Onder de bekisting is nog een rand schuim te zien die moet verhinderen dat er mortel of vocht onder de bekisting wegloopt.



De foto rechtsboven geeft weer dat de bekistingsrand op de juiste plek wordt gehouden met hout dat tegen de staanders van de tijdelijke draagconstructie is aangebracht. Kortom, er gaat heel wat denkwerk vooraf aan het storten van de beton. Maar als dat klaar is, kan de betonmortel er in. Tijdens het uitharden van de beton (duurt minimaal 30 dagen), kun je dan andere dingen gaan doen...



... Bijvoorbeeld slopen, geholpen door de timmerman





Soms vind je dan een plek waar kennelijk ooit een rooster heeft gezeten of een prop krantenpapier van een jaar of dertig geleden. “Kijk eens, toen leefde Piet Römer nog”.

Waar laat je dat alles? In de container, netjes opgestapeld, want dan kan er het meest in (wat het goedkoopst is). Daarnaast ligt nèt een stapel gesnoeide takjes voor de pinguïns van Artis.



Nog even een blik op het onttakelde clubhuis. De draagconstructie met diagonalen die haaks op elkaar staan is goed zichtbaar. De laatste foto toont bovendien hoe het dak geheel los is gekomen van de onderbouw.



Eerst was er een stoppenkast, maar ja, de tussenwand werd er geheel uit gesloopt; weg kast. Aangezien de meter en de kabels niet vanzelf in de lucht blijven zweven, dient er een tijdelijke kast te worden gemaakt. Daarin is ook te zien dat er extra stopcontacten zijn aangelegd omdat je natuurlijk ook heel erg gebaat bent bij stroom als je gaat verbouwen en alle bestaande stopcontacten worden weggehaald. De kast staat nu nog ergens middenin, maar zal later tegen de buitenwand worden aangebracht. Bovenop de kast staat de radio van Eric. Meestal staat die op een klassieke zender, want daar houdt hij van. In een hoekje is ook nog een waterpas te zien en verderop ligt een zaag. Moet je van tevoren allemaal aan denken als je aan zoiets begint. Je kunt niet om de haverklap terug gaan om nog even iets te halen. Een checklist is bij zoiets heel handig en je moet je spullen bij elkaar houden. Netjes werken ook. Voor je het weet ben je steeds aan het zoeken naar je gereedschap of is er iets tussen het sloopwerk terecht gekomen. Maar netjes werken is Eric wel toevertrouwd. Hij zegt dat netjes werken een helder hoofd houdt.



Maar intussen is het ook lente en gaat de natuur gewoon zijn gang. Naast de dotters is nog een stukje gasleiding te zien, voorlopig en misschien definitief, geheel zonder functie. De volgende stap is het timmeren van de wanden. Dat begint met het construeren van een skelet van balken (inclusief de nieuwe standers voor de dakconstructie).





Dan gaan er platen tegenaan, wat nieuwe draagkracht en stabiliteit geeft.



Als dat staat, kan de tijdelijke draagconstructie worden gesloopt. Meteen ontstaat er ruimte.



De scheidingswand tussen winkel en gereedschapshok levert een extra bijdrage aan de stabiliteit. Eerst is er een muurtje gemetseld; metselen kan de aannemer namelijk ook. Daar bovenop komt een raamwerk van verticale en horizontale balken versterkt met diagonalen (net als er in de wanden zitten). Aan beide zijden van de wand timmert hij dan de boel dicht met platen. Zo ontstaat een stevig en stijf geheel. Omdat er geen deur in de wand komt, laat hij tijdens het bouwproces een deel open zodat het makkelijk is om van de ene naar de andere ruimte te gaan en je niet steeds om hoeft te lopen.



< Ik sta te kijken bij een plek waar het beton gaten vertoont, een zogenaamd grindnest. "Ja ja, dat heb ik gezien" zegt Eric, "dat ga ik nog dichtsmen"

> "Wat is dat?" vraag ik. "Oh dat is van een restje mortel dat ik over had. Je gooit het in een emmer en douwt er een stuk betonijzer in en je hebt een gewicht wat misschien nog van pas komt. Zo niet, dan neem ik het mee naar huis."



Aan de buitenzijde van de houten wanden van het clubhuis komt gewapend plastic. Een extra maatregel tegen vochtdoorslag en tocht. Hout kan altijd kieren. Die folie wordt vastgezet met latten die eerst in de grondverf moeten, ook weer vanwege eventueel doorslaand vocht. Tegen die latten zet men de buitenbepanning vast. Uiteraard zijn die planken al in de grondverf gezet. Zaag je daar een stuk vanaf, dan moet je het afgezaagde vlak alsnog gronden. Ja, er komt heel wat kijken bij zoiets.



De timmerman doet het fijnere werk aan de buitenkant, het wegwerken van rotte plekken en zo.



Maar binnen moet er ook nog wat gebeuren. De dekvloer is gestort en dan mag er even niemand op lopen.



“Wat is dat voor kunstwerk aan de wand Eric?” Dat waren een paar stukken plaat die hij even kwijt moest en toen maar tegen de wand heeft geschroefd. Ook een trapje en de geleidingsrail van de cirkelzaag moesten even worden weggeborgen.



Als de vloer beloopbaar is moet er nog een gootsteentje komen en de kast van de elektra nog worden afgemaakt (tegen de buitenwand). Oh ja, het laatste stuk van de tussenwand gaat ook nog dicht.



Soms moet je gewoon even genieten omdat het weer is gelukt. Zijn schoenen zijn ook blij met de nieuwe vloer.



Op zeker moment tref ik hem bezig met het leggen van tegels ver van het clubhuis; “Ja, er lagen er een paar niet goed”.

Dan is het voorlopig klaar. Tenminste het werk van de aannemer stopt hier.

Maar het is niet af. Het plafond dient nog geschilderd en moeten kasten getimmerd worden, een traliewerk komt voor de ramen te hangen, de vloer krijgt een verfje, de buitenkant moet kleur krijgen (waarover het nodige te doen is), stellingen worden getimmerd, planten verplant, een terras aangelegd en misschien is het dan klaar. 10 juni wordt de buitenkant geschilderd en kan er worden verhuisd vanaf de winkel. Het gereedschapshok komt later aan de beurt. Vele handen maken licht werk zeggen ze wel eens. Maar dat is alleen symboliek.

mei 2015, Hans van Beek. Foto's Len van Twisk en Hans van Beek.